

Inkomens en verhuizingen in Enschede

Centrum voor Beleidsstatistiek

Harold Kroeze

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2003–2004	= 2003 tot en met 2004
2003/2004	= het gemiddelde over de jaren 2003 tot en met 2004
2003/'04	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2003 en eindigend in 2004
2001/'02–2003/'04	= oogstjaar, boekjaar enz., 2001/'02 tot en met 2003/'04

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenkomen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Omslag-ontwerp

Wat Ontwerpers, Utrecht

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax: (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax: (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2007.
Vereenvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inleiding

Het Centrum voor Beleidsstatistiek (MCB) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft in opdracht van I&O Research een tabellenset samengesteld over de inkomens van huishoudens in Enschede. Er zijn tabellen berekend over huishoudens die in Enschede wonen, die zich in Enschede vestigen en die uit Enschede vertrekken. De tabellen bevatten gegevens over het aantal huishoudens met een laag, midden of hoog besteedbaar inkomen, en over het totaal besteedbaar inkomen van alle huishoudens. De gegevens zijn berekend op gemeenteniveau, en worden niet nader uitgesplitst. De tabellen hebben betrekking op de periode 1999-2005.

Uitkomsten

In de tabellen komt naar voren dat huishoudens die naar Enschede verhuizen vaker een laag inkomen hebben dan huishoudens die uit Enschede verhuizen. Toch heeft nog meer dan de helft van de huishoudens die uit Enschede verhuizen een laag inkomen.

Het verschil tussen het totaal besteedbaar inkomen van de huishoudens die uit Enschede verhuizen en dat van de huishoudens die naar Enschede verhuizen fluctueert over de jaren tussen de 3 en 17 miljoen euro.

Beschrijving van het onderzoek

Populatie

De populatie bestaat uit alle particuliere huishoudens met inkomen, exclusief studentenhuishoudens. In de tabellenset is er sprake van verschillende deel-populaties:

- Huishoudens die op 1 januari van het verslagjaar in Enschede wonen;
- Huishoudens die zich gedurende het verslagjaar vestigen in Enschede;
- Huishoudens die gedurende het verslagjaar vertrekken uit Enschede.

Alleen verhuizingen over de gemeentegrens heen zijn in de tabellen opgenomen.

Nieuwe huishoudens die in Enschede worden gevormd en huishoudens die ophouden te bestaan, zijn in de tabellen niet afzonderlijk herkenbaar. Daarom is het standcijfer van het aantal huishoudens in een verslagjaar niet gelijk aan het standcijfer van het aantal huishoudens van het voorafgaande jaar vermeerderd met het aantal zich vestigende huishoudens en verminderd met het aantal vertrekkende huishoudens.

Bronnen

De gebruikte bronnen voor dit onderzoek zijn de jaarbestanden van het *Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 1998-2004*, en de *Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) 1995-2006*.

Het RIO is een steekproefonderzoek dat vanaf 1994 in een longitudinale vorm is opgezet met als doel inkomensgegevens op laagregionaal niveau samen te stellen. Omdat gekozen is voor een longitudinale onderzoeksopzet, wordt voor de bepaling van de RIO-steekproef voor de onderzoeksjaren uitgegaan van de steekproef in RIO1994, waaraan als gevolg van veranderingen in de bevolkingsaantallen een bijtrekking plaatsvindt. De steekproef is een personensteekproef met een fractie van 0,167. Deze personen vormen de 'kernpersonen' van de steekproef. Bij deze kernpersonen worden de overige huishoudensleden bijgetrokken, om het huishoudensinkomen te bepalen. Waar gesproken wordt over een verhuizing van een huishouden, is het in feite de kernpersoon waarbij een verhuizing in de GBA wordt geconstateerd.

De GBA is een geautomatiseerd persoonsregistratiesysteem van de gemeenten, in werking sinds 1 oktober 1994. In principe alle inwoners van een gemeente staan in de basisadministratie ingeschreven. Gegevens als woonplaats, maar ook verhuizing en immigratie/emigratie worden in de GBA geregistreerd.

Opzet van het onderzoek

Uit het RIO en de GBA worden gegevens gehaald om de tabellen te kunnen samenstellen.

- De grenzen van de inkomensgroepen laag-midden-hoog worden vastgesteld op basis van het RIO-jaarbestand. De grenzen zijn vastgesteld voor particuliere huishoudens met inkomen in heel Nederland.
- Voor elk huishouden is uit de RIO-jaarbestanden een aantal inkomensbegrippen bepaald: het type huishouden, het besteedbaar inkomen van het huishouden, en de inkomensgroep.
- Voor elk huishouden wordt uit de GBA een aantal demografische kenmerken bepaald: de woonplaats op 1 januari, of een huishouden verhuisd is vanuit of naar Enschede en of er sprake was van immigratie of emigratie.

Voor de tabellen met standcijfers op 1 januari wordt uitgegaan van het inkomen in het voorafgaande jaar. Bij de tabellen met verhuizingen wordt uitgegaan van het inkomen in het jaar van verhuizing. Bij personen die vanuit Nederland verhuizen naar het buitenland (emigranten) doet zich daarbij het probleem voor dat er in het jaar van emigratie in de regel geen inkomen wordt waargenomen. Daarom wordt bij emigranten het inkomen uit het voorafgaande jaar genomen.

Bij personen die vanuit het buitenland naar Nederland verhuizen (immigranten) doet zich een vergelijkbaar probleem voor. Doordat immigranten vaak maar een deel van het jaar belastingplichtig zijn in Nederland, wordt bij een deel van de geïmmigreerde huishoudens in Enschede geen inkomen waargenomen. Het gaat hierbij om tussen de 400 en 600 huishoudens per jaar (afgerond op honderdtallen).

De uitkomsten zoals ze zijn gepresenteerd in de tabellen kunnen in geringe mate afwijken van de gepubliceerde gegevens op de StatLine databank. De verschillen zijn ontstaan doordat bij de berekeningen rekening is gehouden met administratieve correcties in de GBA.

Nauwkeurigheid van de uitkomsten

De inkomensgegevens zijn ontleend aan de steekproef van het RIO. Om uitkomsten te kunnen presenteren die representatief zijn voor alle huishoudens in Enschede en de referentiegemeenten, zijn de uitkomsten opgehoogd met behulp van de gewichten die bepaald zijn in het RIO. Zoals in ieder steekproefonderzoek hebben de opgehoogde aantallen een onnauwkeurigheidsmarge. Alleen uit grote veranderingen of uit veranderingen die gedurende een langere periode zichtbaar zijn, mogen conclusies worden getrokken over veranderingen in de inkomensverdeling.

De absolute aantallen in de tabellenset zijn afgerond op honderdtallen, en de totale inkomensbedragen op miljoenen. De percentages zijn afgerond op hele getallen. Opgehoogde aantallen kleiner dan 70 huishoudens worden niet gepubliceerd.

Toelichting bij de gebruikte begrippen

Kernpersoon De persoon die uit het bevolkingsbestand van de Belastingdienst is getrokken voor de steekproef. De GBA wordt gebruikt om het fiscale steekproefkader aan te vullen met informatie over gezins- en familierelaties.

Verhuizing In de publicatie spreken we van een verhuizing naar of uit een gemeente als de kernpersoon naar of uit de gemeente is verhuisd. Verhuizingen binnen de gemeentegrenzen worden niet beschouwd als een verhuizing.

Particulier huishouden Een particulier huishouden bestaat uit een of meer personen die alleen of samen in een woonruimte gehuisvest zijn en zelf in hun dagelijkse levensbehoeften voorzien. Voor het afleiden van de huishoudenssituatie is gebruik gemaakt van de fiscale bevolkings- en inkomensgegevens, aangevuld met gegevens uit de GBA over de gezins- en familierelatie.

Huishoudensinkomen Het huishoudensinkomen bestaat uit de som van besteedbare inkomens van de afzonderlijke huishoudensleden. Een huishouden met inkomen wil zeggen dat van tenminste één van de huishoudensleden over 52 weken een inkomen is waargenomen.

Besteedbaar inkomen Het besteedbaar inkomen is het bruto-inkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (o.a. alimentatie voor ex-partner) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto-inkomen omvat winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten (zoals WWB, AOW en WAO).

Laag-midden-hoog inkomen De inkomens worden ingedeeld in drie inkomensgroepen. De inkomensgroepgrenzen zijn als volgt bepaald. De huishoudens van geheel Nederland worden gerangschikt naar hoogte van besteedbaar inkomen. De laagste 40% vallen in de inkomensgroep 'laag inkomen', de hoogste 20% in de inkomensgroep 'hoog inkomen'. De overige 40% vallen in de groep 'midden inkomen'. De inkomens zijn niet gestandaardiseerd voor het aantal huishoudsleden en de samenstelling van het huishouden.

Immigrant/immigratie Wanneer een kernpersoon zich volgens de GBA vanuit het buitenland in Nederland vestigt, dan wordt de kernpersoon, en daarmee het huishouden, bestempeld als immigrant. Een immigrant verhuist naar Enschede als

deze zich bij immigratie vestigt in Enschede, danwel binnen het kalenderjaar verhuist naar Enschede.

Emigrant/emigratie Wanneer een kernpersoon volgens de GBA vanuit Enschede of één van de referentiegemeenten verhuist naar het buitenland, dan wordt de kernpersoon, en daarmee het huishouden, bestempeld als emigrant. Emigratie wordt geteld als een verhuizing uit de gemeente.

Afkortingen

AOW	Algemene ouderdomswet
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
RIO	Regionaal Inkomensonderzoek
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WWB	Wet werk en bijstand

Tabellenset

Tabellenoverzicht

Tabel 1	Huishoudens in Enschede naar inkomensgroep, 1999 - 2005
Tabel 2	Huishoudens die zich vestigen in Enschede naar inkomensgroep, 1999 - 2004
Tabel 3	Huishoudens die vertrekken uit Enschede naar inkomensgroep, 1999 - 2004
Tabel 4	Totaal besteedbaar inkomen van huishoudens die wonen in Enschede, 1999 - 2005
Tabel 5	Totaal besteedbaar inkomen van huishoudens die zich vestigen in Enschede, 1999 - 2004
Tabel 6	Totaal besteedbaar inkomen van huishoudens die vertrekken uit Enschede, 1999 - 2004

Tabel 1.
Huishoudens in Enschede naar inkomensgroep in voorafgaande jaar, 1999 - 2005

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>aantal</i>							
Enschede							
laag inkomen	30 900	31 600	31 600	31 200	31 000	30 800	30 700
middeninkomen	22 800	23 100	23 100	23 800	24 000	24 100	24 400
hoog inkomen	8 000	7 900	8 000	7 800	7 900	7 900	7 800
%							
Enschede							
laag inkomen	50	50	50	50	49	49	49
middeninkomen	37	37	37	38	38	38	39
hoog inkomen	13	13	13	12	13	13	12

Tabel 2.
Huishoudens die zich vestigen in Enschede naar inkomensgroep, 1999 - 2004

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>aantal</i>						
Enschede						
laag inkomen	1 500	1 500	1 200	1 200	1 200	1 500
middeninkomen	600	500	700	500	700	600
hoog inkomen	200	200	200	200	200	200
%						
Enschede						
laag inkomen	63	67	60	62	59	66
middeninkomen	27	23	32	27	32	26
hoog inkomen	11	10	8	10	9	8

Tabel 3.
Huishoudens die vertrekken uit Enschede naar inkomensgroep, 1999 - 2004

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>aantal</i>						
Enschede						
laag inkomen	1 500	1 300	1 100	1 300	1 200	1 000
middeninkomen	800	700	800	700	800	700
hoog inkomen	500	400	300	300	300	300
%						
Enschede						
laag inkomen	53	55	50	56	53	53
middeninkomen	29	28	37	32	34	34
hoog inkomen	17	17	13	12	13	14

Tabel 4.
Totaalinkomen in voorafgaande jaar van huishoudens die wonen in Enschede, 1999 - 2005

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>mln euro</i>							
Enschede	1289	1335	1412	1609	1702	1709	1719

Tabel 5.
Totaalinkomen van huishoudens die zich vestigen in Enschede, 1999 - 2004

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>mln euro</i>						
Enschede	41	37	46	44	60	48

Tabel 6.
Totaalinkomen van huishoudens die vertrekken uit Enschede, 1999 - 2004

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>mln euro</i>						
Enschede	58	62	54	57	57	51